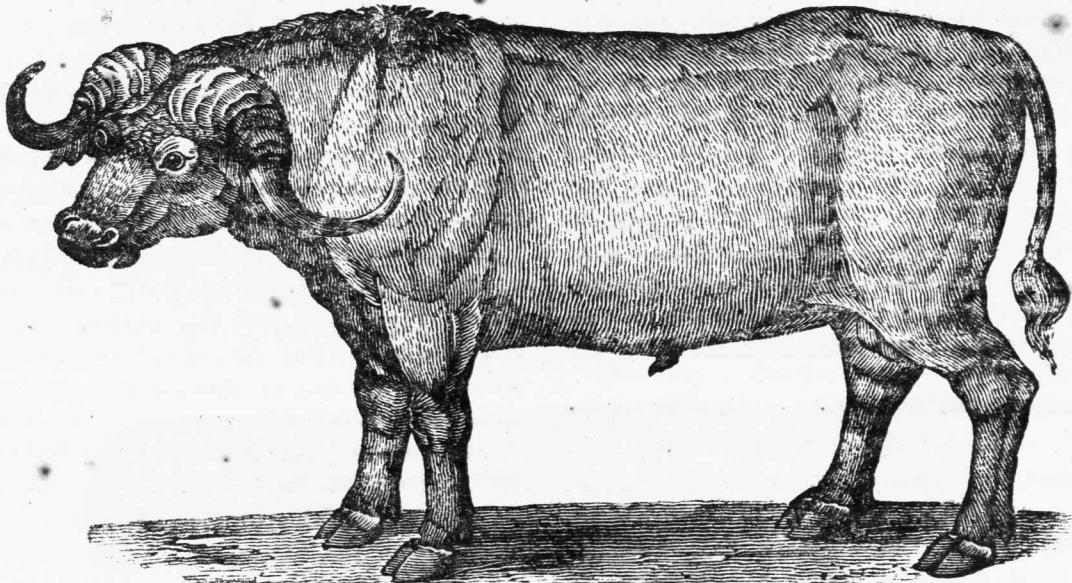

τές, τὰ ἀποβάλλει ἐξ ὅλοκλήρου, καὶ νέα φύονται εἰς τόπον αὐτῶν· λαμβάνουσι δὲ ταῦτα νέον δακτύλιον κατ' ἔτος, καὶ τοιουτορόπως χρησιμεύουσιν ὡς δεῖκται τῆς ζωῆς

του. — Ἡ βοῦς χυοφορεῖ ἐννέα μῆνας, σπανίως δὲ ζῆ ὑπὲρ τὰ δεκατέσσαρα ἔτη.

Ο ΒΟΥΒΑΛΟΣ.

Ο Βούβαλος ὑποκλίνει ἐξίσου εἰς τὸν ζυγὸν καθὼς ὁ βοῦς, καὶ χρησιμεύει παρομοίως εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας· ἐν γένει ὅμως εἶγι ζῶν πολὺ δισειδέστερον τοῦ βοῦς· τὸ σχῆμά του εἶναι ἀκομψότερον, καὶ τὸ κεφαλὴν κλίνει μᾶλλον πρὸς τὴν γῆν· τὰ μέλη δὲν εἶναι τόσον σεσαρκωμένα, καὶ τὸ οὐρὰ πολὺ ὀλιγώτερον τετριχωμένη· τὸ σῶμα βραχύτερον καὶ χονδρότερον τοῦ τῆς δαμάλεως, καὶ τὰ σκέλη πολὺ μακρότερα ἀναλόγως τοῦ μεγέθους· τὸ κεφαλὴν του εἶναι μικροτέρα, τὰ κέρατα ὅχι τόσον στρογγύλα, καὶ τὸ δέρμα ὅχι τόσον τετριχωμένον· τὸ κρέας του εἶναι σκληρὸν καὶ ἀνοστον, καὶ ἔχει δύνατὴν καὶ δυσάρεστον ἀποφοράν· τὸ γάλα τῶν θηλεῶν εἶναι πολὺ κατώτερον τοῦ τῆς δαμάλεως, ἀλλ᾽ εἰς θερμὰς χώρας χρησιμεύει πρὸς κατασκευὴν τυροῦ καὶ βουτύρου. Τὸ κρέας τοῦ νέου βουβάλου εἶναι ἐπίσης ἀνοστον ὡς τὸ τοῦ γηραιοῦ, καὶ γενικῶς ὅμολογεῖται ὅτι τὸ πολυτιμότερον μέρος τοῦ ζώου εἶναι τὸ δέρμα του; καθὸ δίδιαπέραστον καὶ λειον· Τὰ ζῶα ταῦτα χρησιμεύουσι κυρίως εἰς τὸ ἔλκυεν μέγιστα βάρη· δύο βούβαλοι δύνανται νὰ σύρωσιν δύο ζεύγη ἵππων.

Οἱ ἄγριοι βούβαλοι, οἵτινες κατοικοῦσι πολλὰ μέρη τῆς Ινδίας, εἶναι θηριωδέστατοι καὶ φοβεροί, καὶ δὲν δύνανται τις νὰ ἀποφύγῃ ἄλλως τὴν καταδίωξιν αὐτῶν εἰμὴ ἀναβαίνων εἰς μέγια τι δένδρον— μέτριον δένδρον δὲν ἥθελεν εἰσθαι κάμμια προφύλαξις, διότι εὔκολως καταβάλλουσι τὰ τοιαῦτα, καὶ πολλούς ὄδοιπόρους ἐκεράτισαν μέχρι θανάτου, ἐπειτα δὲ κατεπάτησαν αὐτούς· τρέχουσι μὲν

ἐκπληκτικὴν ταχύτητα, καὶ διαβαίνουσι τοὺς μεγίστους ποταμοὺς μὲ τὴν μεγίστην εὔκολίαν· θανατοῦσι δὲ αὐτοὺς οἱ κυνηγοὶ, πυροβολοῦντες ἐκ τίνος τῶν παχυτάτων δένδρων.

Καίτοι δὲ τόσον ἄγριον ζῶον εἰς τὴν φυσικὴν του κατάστασιν, ἐξημεροῦται ὅμως εὐκολώτατα· δὲν γίνεται μὲν ποτὲ τόσον εὐπειθὲς, ὃσον ὁ βοῦς, εἶναι ὅμως ὑπομονητικώτατον. Ἡ διακεκαμένη ζώην εἶναι κυρίως ἡ πατρίς του, ἀλλ᾽ εὐρίσκεται καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ Ασίας. Ἐγειρὲ δὲ ἰσχυρὰν ἀντιπάθειαν κατὰ τοῦ πυρὸς καὶ κατὰ τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος· μολονότι δὲ τόσον ὅμοιον τοῦ βοῦς, ἀποστρέφεται καὶ αὐτὸν μετ' ἄκρας δυσαρεσκίας.

Η ΒΛΑΧΟΒΟΓΔΑΝΙΑ. Ἀρ. 4.

Η ΒΟΓΔΑΝΙΑ ἡ Μολδαΐτια συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Ρωσσικὴν ἐπαρχίαν Βεσσαραβίαν, ἥτις πρὸ τῆς εἰρήνης τοῦ 1812 ἀπετέλει μέρος τῆς ἡγεμονίας, ἀφ' ἣς χωρίζεται νῦν διὰ τοῦ ποταμοῦ Προύθου· πρὸς νότον μὲ τὸν Δανούσιον καὶ τὴν Βλαχίαν· πρὸς δυσμὰς μὲ τὴν Τρανουλβανίαν· καὶ πρὸς ἀρχιτον μὲ τὴν Γαλλικίαν, ἀμφοτέρας ἐπαρχίας Αύστριας. Τὸ μέγιστον μῆκος αὐτῆς ἀπὸ βορρᾶ εἰς νότον εἶναι περὶ τὰ 200 μιλια, τὸ δὲ πλάτος περὶ τὰ 120· ὀλόκληρον τὸ ἐμβαδὸν περιέχει ὡς 17,000 τετραγωνικῶν μίλων. Οἱ κλάδοι τῶν Καρπαθίων δρέων, οἱ χωρίζοντες τὴν Μολδαΐτιαν ἀπὸ τὴν Τρανουλβανίαν, ἀποστέλλουσι κλῶνας εἰς τῷ ἐνδέτερον

τῆς χώρας, οἵτινες, καθ' ὅσον πλησιάζουσι πρὸς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν Σιρέθου καὶ Προύθου, ἐλάττονται κατὰ τὸ ὑψός, καὶ λήγουν ἔκεισε εἰς ἀμπελοφύτους λόρους. Ἡ περιοχὴ αὕτη ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μηνύμην τοῦ περιηγητοῦ τὰς εἰκονικὰς ὡραιότητας τῆς Ἐλλείας καὶ τῶν Ἀλπεων. Ἡ Μολδαύα διαιρεῖται εἰς ἄνω καὶ κάτω, καὶ πάλιν αὕτηι ὑποδιαιροῦνται εἰς δεκατρεῖς νομούς· πρωτεύει δὲ τὸ Ἰάσσιον. Ἐπτὰ πόλεις χαίρουσι τὸ πλεονέκτημα δημοτικῆς κυβερνήσεως, δρεῖλουσι δὲ αὐτὸι εἰς τὰς νεωστὶ γενομένας μεταβολάς. Τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἐκλέγονται κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν προύχόντων κατοίκων. Τὰ τῶν δήμων εἰσοδήματα πηγάζουσι κυρίως ἐκ δασμῶν ἐπὶ ποτῶν καὶ νικοτιανῆς, καὶ χρησιμεύουσιν εἰς τὸ προάγειν τὴν εὐδαιμονίαν τῶν πόλεων, δαπανώμενα εἰς τὴν λιθοστρωτίαν καὶ τὸν φωτισμὸν τῶν δόῶν, εἰς τὴν κατασκευὴν γεφυρῶν, καὶ εἰς ἄλλα κοινωφελῆ ἔργα.

Ἡ Μολδαύα εἶναι εἰσέτι ἀπλῶς γεωργικὴ χώρα· ὅθεν ἡ εὐημερία τῆς ἔξαρταται, πρὸ πάντων, ἀπὸ τὴν ἀφθονίαν καὶ τὴν καλὴν ποιότητα τῶν γεννημάτων τῆς. Ἀπὸ τοῦ 1831 μέχρι τοῦ 1835 ἡ σιτοδεῖλα ἐπέφερε μεγίστην κακοπάθειαν· πρὸς θεραπείαν δὲ τοιούτου δεινοῦ εἰς τὸ μέλλον, ἐλήφθη μέτρον τι ἴδιατερον.—ἀποθήκη ἐπιφυλακτικὴ ἐσχηματίσθη ἐν ἐκάστη κώμῃ, εἰς ἣν ἔκαστος χωρικὸς ὑποχρεοῦται νὰ φέρῃ, ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν, πέντε κοιλὰ ἀρκούστου, ἀτινα δὲν συγχωρεῖται νὰ σηκώσῃ εἰμὴ μετὰ τρία ἔτη. Ἄλλ' ἡ πρακτικὴ ἀξία τοῦ κανόνος τούτου μένει ἔτι νὰ δοκιμασθῇ· διότι μετὰ τὴν εἰρημένην ἐποχὴν αἱ νέαι περιστάσεις τοῦ τόπου ἐπέφεραν τοιαύτην σημαντικὴν αὔξησιν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ὥστε, μ' ὅλην τὴν πρόσδον τοῦ ἐμπορίου τῆς ἔξαγωγῆς, πολλάκις μὲν ἐπερίσσευσαν, οὐδέποτε δὲ ἔλειψαν τὰ σιτηρὰ γεννήματα.

Τὸ φορολογικὸν σύστημα τῆς Μολδαύας πρὸ τοῦ 1829 ἦτον ἀνομώτατον, ἔνεκα τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν συγγωρουμένων ἀτελειῶν. Ἔως 7895 οἰκογένειαι, ἡ περὶ τὰς 40,000 ἀτόμων, ἐκ πληθυσμοῦ μὴ ἀναβαίνοντος εἰς ἐν ἐκατομμύριον, ἀπηλλάσσοντό ποτε τοιουτορόπως ἀπὸ τὰ χρηματικὰ βάρη τοῦ κράτους. Τὸ σύστημα τῆς ἀτελείας σώζεται ἀκόμη, ἀλλὰ περιωρίσθη ἀρκετὰ ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν του. Τὰ δημόσια εἰσοδήματα πηγάζουσι τανῦν ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐκ φόρου 30 μὲν γροσίων ἐφ' ἐκάστης ἀγροτικῆς οἰκογενείας, 60 δὲ ἔως 240 ἐπὶ χειροτεχνῶν, πραγματευτῶν, κλπ. Καθ' ἐπταετίαν ἀπογράφεται ἐκάστη κλίσις τῶν φόρου ὑποτελῶν, καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην προσδιορίζεται ὀλόκληρος ἡ ποσότης τοῦ ἀργύρου, ἡ μέλλουσα νὰ συναχθῇ κατὰ τοὺς ἐπομένους ἐπτὰ ἐνιαυτοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἡδη-

γενομένης ἀπογραφῆς· ὅθεν ἡ αὔξησις ἐν οἰωδήποτε τόπῳ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φορολογουμένων οἰκογενειῶν ἐλαττόνει ἐν τῷ τόπῳ αὐτῷ τὸν ἀτομικὸν ἐκάστης φόρον, ἡ δὲ διλιγόστευσις τῶν οἰκογενειῶν τὸν αὐξάνει. Ὁ φόρος ἐκάστης οἰκογενείας ἀναλογεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν βοσκημάτων ὃσα ἔχει. Ὁ ύποτελής πληθυσμὸς τῆς Μολδαύας, ἐν ἔτει 1838, ἦτο περίπου 1,000,000· ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀτελῶν δὲν ἀναφέρεται πούποτε· ἀλλὰ πιθανὸν ὅτι σὲν ὑπερέβαινεν διλγαχιλιάδας. Τὰ εἰσοδήματα συνεποσώθησαν, τὸ 1839, εἰς 8,491,956 γρόσια. Ἐκ τῶν ἐξόδων δυνάμεθα νὰ ἀναρέψωμεν τὸν πληρονόμενον εἰς τὴν Πόρταν φόρον, διστις συνεποσοῦτο εἰς 740,000 γρόσια.

Τὰ δικαιώματα καὶ ἀμοιβαῖα καθίκοντα τῶν ἴδιοκτητῶν καὶ τῶν ἐργατῶν προσδιωρίσθησαν ὑπὸ ἴδιαιτέρου νόμου, διστις, σὺν τοῖς ἀλλοῖς, ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τῶν χωρικῶν νὰ μεταχέρωσι τὴν κατοίκιαν τῶν ἀρ' ἐνὸς εἰς ἄλλο μέρος πρὸς ζήτησιν τοῦ νομιζομένου συμφέροντος αὐτῶν, καὶ προσέτι ἐχάρισεν εἰς ἔκαστον χωρικὸν τὴν μεταχείρισιν ἀρκετῆς ποσότητος γῆς, ἀροσίμου, λειμωνίου, καὶ βοσκησμού, ὡς καὶ τὴν διὰ οἰκόπεδον καὶ κῆπον λαχάνων ἀπαιτουμένην.

Τὰ δημόσια σχολεῖα τῆς ἡγεμονίας ἔχουν εἰσοδήματα συμποσούμενα εἰς 400,000 γροσίων ὅλος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπαιδευομένων μαθητῶν ἦτον, ἐν ἔτει 1838, 1190. Ὁ ἀριθμὸς τῶν συλληφθέντων κατὰ τὸ αὐτὸι ἔτοι δι' ἐγκληματικὰ πταίσματα ἦτο 232· ἐκ τούτων 8 ἀπέθανον εἰς τὴν φυλακὴν, 18 κατεδικάσθησαν εἰς τὰς ἀλυκὰς, 57 νὰ ἐργάζωνται εἰς τὰ δημόσια ἔργα, 7 εἰς μεταχοιδήν, 6 εἰς ἐγχλεισμὸν ἐν μοναστηρίῳ, καὶ 106 ἀπελύθησαν· ἡ τύχη τῶν ἐπιλοίπων 30 δὲν ἀναφέρεται. Τὸ κλήμα εἶναι τὸν χειμῶνα πολὺ ψυχρότερον παρ' ὃσον ἥθελε τὶς ἐλπίσειν εἰς πλάτος ἀνταποκρινόμενον μὲ τὸ βρέριον τῆς Ἰταλίας· οἱ ποταμοὶ εἶναι τότε παχαμένοι, καὶ ἡ γῆ χιονοσκεπής. Ἡ Μολδαύα ὑπόκειται εἰς τεισμούς, οἵτινες ὅμως δὲν εἶναι πολλὰ σφοδροί· ὁ σημαντικώτερος συνέβη τὴν νύκτα τῆς 3ης Φεβρουαρίου, 1821.

Ἄξιολογώταται βελτιώσεις ἔγειναν εἰς τὴν ἡγεμονίαν ταύτην ἐντὸς τῶν ἐσχάτων διλγίων ἐτῶν. Κατὰ τὸ 1837 μόνον, μεγίστη ἐκτασίς γῆς ὑπεβλήθη εἰς καλλιέργειαν· Μερινὰ πρόβατα τῆς Ἰσπανίας εἰσήγησαν, καλήτεραι μέθοδοι ζωοκομίας ἐμβήκαν εἰς ἐνέργειαν, καὶ τινα ἐργοστάσια χάρτου, κεραμείων σκευῶν, κλπ., ἀνεφάνησαν. Ἄλλ' ἡ ποσότης τῶν ἐξαγόραστων τὸ 1832, ὡς πρὸς τὰ τοῦ 1837, δεικνύει τοῦτο ἐναργέστατα· τὸ μὲν πρῶτον ἔτος ἀνέβησαν εἰς 11,862,430 γρόσια, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον εἰς 17,353,611. Τὰ εἰσαγόραστα τὸ 1837 συνεποσώθησαν εἰς 10,878,021 γρόσια.

Οι Μολδαυοί εἶναι εύρωστοι, σώφρονες, καὶ φερέπονοι, ύπουμένοντες ἀριστα τὰς μεταβολὰς τοῦ κλίματος, εἰς ἀς ὑπόκεινται. Κατὰ τὸ φαινόμενον διαφέρουν οὐσιωδῶς ἀπὸ τοὺς Βλάχους· ἡ πρόσοψις αὐτῶν εἶναι ἡπτον εἰλικρινῆς, καὶ ἡ παρ' αὐτοῖς συνήθεια τοῦ κομῷ καὶ πωγωνοφορεῖν κάμνει σχεδὸν ἄγριον τὸ βλέμμα των. Οἱ Μολδαυοί, μᾶλλον τῶν Βλάχων διατηροῦντες τὴν ἐπιφρόνην τῆς νομαδικῆς καταστάσεως, ἥτις ἔξ ἀρχῆς ἡτο κοινὴ εἰς ἀμφοτέρους, ἀγαπῶσι παραπολὺ τὰς μαχράς ὁδοιπορίας. Πάμπολλοι αὐτῶν συνηνωμένοι, περιφέρονται εἰς μεγίστην ἔκτασιν χώρας, μετακομίζοντες ἐπὶ εἴδους ἀμπαξῶν, συρόμενον ὑπὸ βιῶν, τροφάς καὶ ἄλλα ὡφέλιμα εἰδὴ εἰς τὰς πόλεις, τὰς διεσκορπισμένας ἐπὶ τῶν εὔμεγεθῶν πεδιάδων τῆς Μολδαυίας. Ἡμέραν ἔξ ἡμέρας προβαίνουσιν ἵλαρῶς κατὰ τὸν βραχὺν ἔμμετρον ἥχον τῶν πατημάτων τῶν βιῶν των, δαπανῶντες ἐνίστε δλόκληρον μῆνα χωρὶς νὰ ἰδωσιν οὐδὲ μίαν κατοικίαν ἀνθρώπου. Εἰς τὴν προσέγγισιν τῆς ἐσπέρας ἡ συνοδοιπορία ἴσταται, αἱ πολυάριθμοι ἀμάξαι διατάσσονται ἐν εἴδει τετραγώνου, καὶ οἱ βόρες ἀξίνονται ἐλεύθεροι νὰ βόσκωσιν ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον φροντίδα τῶν ἀτρομήτων κυνῶν, οἵτινες συνοδεύουσι τὸ κιρβάνιον. Ἐν τῷ μέσω τοῦ τετραγώνου, ἀνάπτεται πυρκαϊά, ὅπου οἱ ἀγωγάται μαγειρεύουσι τὸ ἀπλοίκον δεῖπνόν των· αὐτοῦ δὲ τελειωθέντος, ἔκαστος προετοιμάζεται εἰς ὑπον, περιτυλισσόμενος εἰς θερμὸν καὶ βαρὺ ἐπάπλωμα. Οἱ ἀκάματοι αὐτοὶ περιπατηταὶ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἔξαρτεοι ἐπιπόται· πρὸς τὰ βορειὰ μέρη τῆς ἡγεμονίας ἔχουν ὡραίους τίνας ἵππους, οἵτινες ζητοῦνται παραπόλυ. Δυνάμεια νὰ παρατηρήσωμεν ἐπὶ τέλους, ὅτι ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλήτερα ἐμπόδια εἰς τὴν ταχέεαν αὔξησιν τοῦ ἐμπορίου τῆς Μολδαυίας εἶναι ἡ κατάστασις τῶν δρόμων. Μεγάλαι λεωφόροι δὲν ὑπάρχουν· ἡ πεδιάς εἶναι ἀνοικτή· καὶ ἔκαστος ὁδοιπόρος ἐκλέγει τὴν ὁδὸν του. Τὰ μὲν ἔλαχρότερα δχήματα τοῦ τόπου, συρόμενα ὑπὸ ταχέων ἵππων, διέρχονται κατ' εὐθεῖαν γραμμῇ, τὰ δὲ βαρύτερα ἀκολουθοῦσι διεύθυνσιν μετὰ πλειοτέρας ἐπιμελείας ἐκλεγμένην. Ἀνεμοδάλαι, βροχαί, ἡ νικετοὶ χειροτερεύουσι τὸ πρᾶγμα· εἰς τοιούτους δὲ καιρούς, ἡ οὐδόλως ἡ μετὰ μεγάλης μόνον ὑπουρῆς καὶ στάθερότητος δύναται νὰ κατορθωθῇ ἡ δίοδος.

Η ΠΡΟΣ ΘΑΝΑΤΟΝ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ.

«ΑΠΟΚΕΙΤΑΙ τοῖς ἀνθρώποις ἀπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο χρίσις,» λέγει δ' Ἀπόστολος Παῦλος. «Οσον δὲ θάνατος εἶναι βέβαιος, τόσον δὲ χρόνος καὶ δ τρόπος αὐτοῦ εἶναι ἔχ τῶν ἀδήλων, δσα μόνον δ Θεὸς γνώσκει. Οἱ θάνατος εἶναι τὸ σπουδαιότατον δλων, δσα συμβαίνουσιν εἰς τὸν ἀνθρώπων ἐπὶ γῆς. Τότε λαμβάνει τέλος ἡ ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ δοκιμασία τὸ σῶμά του, ἐκ-

τῆς γῆς δν, εἰς τὴν ἑπανέρχεται, τὸ δὲ πνεῦμά του ἐπιστρέφει εἰς τὸν Θεόν, δστις ἔδωκεν αὐτό, νὰ κριθῇ παρ' αὐτοῦ, καὶ ν' ἀνταμειφθῇ κατὰ τὰ ἔργα, τὰ ἐν τῷ σῶματι πραχθέντα.

Ο θάνατος εἶναι τιθόντι πολυχρόνιος ὑπνος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ αἰώνιος. Εἶναι ὑπνος τοῦ σῶματος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῆς ψυχῆς. Τὰ νεκρὰ σῶματα τῶν ἀνθρώπων θέλουσι κοιμᾶσθαι εἰς τὸ χῶμα τῆς γῆς, ἔωσον νὰ ἔλθῃ δ Σωτὴρ ἡμῶν κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν, καὶ νὰ ἔξυπνηστη αὐτά. Ἐνῷ ἔλιθοθολείτο δ πρωτομάρτυς Στέφανος, προσευχόμενος διλεγε, «Κύριε Ἰησοῦ, δέξτη τὸ πνεῦμά μου.» Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔκομήθη ἐνδιαβεῖς δέ τινες μετεκόμισαν τὸ σῶμά του εἰς τὸν τόπον τῆς τρφῆς, ἀλλὰ τὸ πνεῦμά του δ Χριστὸς παρεδέχη ἀναμφιδόλως εἰς τὸν παράδεισον, ὡς ἀλλοτε τὸ τοῦ ἐν μετανοίᾳ ἀποθανόντος ληστοῦ. «Ο Μωύσης ἀπέθανε, καὶ δ Κύριος ἔθυκεν αὐτὸν εἰς τὰς πεδιάδας τοῦ Μωάδη, καὶ ὅμως μετὰ παρέλευσιν 1400 ἑταν μυνθάνομεν ὅτι ἐφάνη μετὰ τοῦ Ἡλίου, καὶ συνδιέλεχθη μετὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐπὶ τοῦ δρους τῆς μεταμορφώσεως. Τὸ σῶμά του, δ χοῦς αὐτοῦ, ἀναμφιδόλως ἔκομιστα ἀκόμη ὅπου δ Κύριος εἶχε θάψειν αὐτόν· ἀλλὰ τὸ πνεῦμά του συνεκοινώνει μετὰ τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου.

Τὰ σῶματα τοῦ Μωύσέως καὶ τοῦ Στέφανου καὶ τοῦ μετανοήσαντος ληστοῦ κοιμῶνται ἀκόμη εἰς τὸ χῶμα τῆς γῆς μετὰ τῶν νεκρῶν, τὰ δὲ πνεύματά των εὑρίσκονται μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ. Διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς πίστεως, πρητοιμάσθησαν εἰς θάνατον. Περὶ τοῦ Μωύσέως λέγεται, ὅτι πρετίμησε «συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἡ πρόσκαιρον ἔχειν ἀμαρτίας ἀπόλαυσιν· μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.» Εἶχε πίστιν εἰς Χριστὸν, τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου δστις ἔμελλε νὰ ἔλθῃ, καὶ περιέμενε τὴν μεγάλην καὶ αἰώνιον ἀνταμοιδήνην, τὴν κληρονομίαν δλων δσοις ἀγαπῶσιν αὐτὸν, ἔλπιζον εἰς αὐτὸν, καὶ ὑπακούονταν αὐτόν. Μὲ ποιάς λέξεις ἡδύνατο νὰ ἔχφρασῃ δ Στέφανος ἐμφτιχώτερον τὴν πεποίθησιν του, τὴν πίστιν του, εἰμὴ παραδίδων εἰς αὐτὸν τὸ πνεῦμά του, δτε εὐρόσκετο εἰς τὴν ἀγωνίαν τοῦ θανάτου; Τί δὲ νὰ εἰπωμεν περὶ τοῦ ἀποθνήσκοντος ληστοῦ; Μόλις εὑρίσκομεν τοσαύτην πίστιν, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ἰσραήλ.

Οὐδὲς οὔτε εἶναι, οὔτε δύναται νὰ ἡναι προητοιμασμένος εἰς θάνατον, χωρὶς ἀλλοιηνῆς πίστεως εἰς Χριστὸν, ὡς τὸν Ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ δστις αἱρεῖ τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου. Τῆς πίστεως ὑπάρχουσι δύο εἰδή, τὸ μὲν νεκρὸν, τὸ δὲ ζῶν καὶ ἐνεργόν. Τὸ νεκρὸν πίστις δὲν εἶναι καλητέρχ τοῦ νεκροῦ σῶματος. Δὲν μεταδίδει καλύμμιν κίνησιν οὔτε εἰς τὴν καρδίαν, οὔτε εἰς τὰς χειρας, οὔτε εἰς τὴν γλῶσσαν, οὔτε εἰς τοὺς πόδας. «Ο νεκρὸν μόνον ἔχων πίστιν δὲν εἶναι καλητέρος τοῦ μηδεμίαν ἔχοντος πίστιν· διότι ἡ πίστις του δὲν εἶναι εἰμὶ κενὸν δνομα. Ποιος εἶναι προητοιμασμένος εἰς θάνατον; «Ο ἔχων ζῶσαν ἐνεργητικὴν πίστιν· η τοιαύτη πίστις συνοδεύεται πάντοτε μὲ ἀλλοιηνὴν καὶ ἔγκαρδιον μετάνοιαν, καὶ ἐπιφέρει πάντοτε ἵλαρὰν ὑπακοήν εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Δύναται τις ὑποθάνην ἐν εἰρήνῃ, η, μᾶλλον ἐν ἀναισθησίᾳ χωρὶς πίστεως· ἀλλ' οὐδεὶς δύναται ν' ἀποθάνῃ ἐν ἀσφαλείᾳ χωρὶς αὐτῆς.

«Η φρόνησις ἀπαιτεῖ νὰ σκεπτώμεθα σπουδαίως καὶ συνεχῶς περὶ τῆς προσεγγίσεως τοῦ τέλους τῶν ἐπὶ γῆς ἡμερῶν μας. Ποτὲ οὖς μὴ λησμονῶμεν δτι τὸ τέλος τοῦ θνητοῦ σταδίου μας μελλει νὰ ἦναι η ἀρχὴ ἀτελευτῆτον ζωῆς ἐν τῷ μέλλοντι κόσμῳ, καὶ δτι δ θάνατος εἶναι η θυρα, δι' ης μεταβαίνομεν ἐκ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον. Εἰς τὴν ἀτελεύτητον ἔκεινην ζωὴν θελουν ἐπενεργήσει τὰ αἰσθήματα, αἱ ἀργαλ, καὶ η διαγωγή μας κατὰ τὴν τα-